

Postimehes 1912 ja 1913 ilmunud kaks kirja Suhhumi piirkonna eestlaste waimuelust (saatjad varjunimedega „Asunik” ja „Ka asunik”). Taga-Kaukaasia: Abhaasia. Linda. Alam-Linda. Eesti Majandusühisus Suhhumis. Linda Hoiu- ja Laenuühisus. Lauluselts „Koidula”. Kaukaasia asunduste laulupeo korraldamine. Piduõhtud jms. Kriitika esimese kirja aadressil. Mihkelson. Naaber. Eestlaste kauplus Suhhumis. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Postimees (nr. 296), 21. detsember 1912, lk. 2

Suhumist. Sisemiste hõõrumiste pääle waatamata on möödaläinud aasta Suhhumi eestlaste waimu wäljal õitse aasta olnud. Teha on püütud palju, ära tehtud niipalju kui suudeti. Majanduse Ühisus töötab täies auras, Linda laenuhoiu-Ühisus kinnitatud, tuleb warsti awamisele. Laulu selts „Koidula” teist korda kinnitusel. Laulupidu toimek. töötab 1913 a. asund. laulupidu kordaminekuks.

Üleüldse peetud külades: umbes 8 piduõhtut, 2 lastepidu, 3 kõnekoosolekut, üks küsimiste-kostmiste õhtu, 2 näitemüüki, jne. (suurem osa kõigist nendest Alam-Lindas). Õige suur hulk seltsi, ühisuste ja kõiksuguste „komisjonide” koosolekuid. Umbkaudne sissetulek kõigist pidudest ja näitemüükidest umbes 1000 rbl., mis kaunis selgelt Suh. eestlaste ohwimeelsust häätegewateks otstarbeteks üles näitab (umbes 200 perekonda, kellest muist muidugi ei ole osa wõtnud). Peab meelde tuletama, et terwe see töö ainult üksikute õladel lamab: sellest näeme, missuguse wisadusega tööd on tehtud. Ülejääk on enamalt jaolt koolide, raamatukogude, rahwamajade ehituseks ja muude hääotsarwete pääle läinud. Edu ja jõudu tööle uuel aastal weel suurema wisadusega.

Asunik.

Postimees (nr. 22), 26. jaanuar 1913, lk. 5

Suhhumi eestlaste elust.

1912. a. 21. dets. ilmunud „Postimehes” nr. 296 kirjutab „asunik” Suhhumi eestlaste elust liiga waimustatult. 1912. a. olla Suhhumi eestlaste waimu wäljal õitse aasta olnud, teha olla püütud palju jne. Kõik see kirjeldus näitab tõenäoline olewat ja eksitab lugejat siinsete olude kohta arusaamises, sest äratagemise ja püüdmise wahel on siisgi suur wahe. Lühidalt: õhulosside ehitamine on ju kerge ja lõbus asi, seepärast natuke selgitust. — 1912. a. on Suhhumi eestlastele kõigest ainult samm edu poole. Ta on külwi-aasta olnud. Seeme on hää, kellest muist aga Kaukasia kaljule ja teeradadele on langenud. Õitest tegewusewäljal pole midagi näha. Külwajad on noored, agarad kösterkooliõpetajad Ülem- ja Alam-Lindas, kes umbes aasta eest siia ametisse asu-

siwad. Nad tõiwad kodumaalt edumeelseid mõtteid ja huwisid siia Suhhumi mägede urgastesse kaasa. Siinne rahwas oli wastuwõtlik ja waimustatud ühiseluliste küsimiste wastu. — On ju kodumaa suguwendade majandusline elu wiimastel aastatel ootamata suurte sammudega edasi läinud Ka meie siin elame ju. Mis aga meil siin wõõrsil kõige tähtsam oli ja meid, kõiki mõtteosalisi sundis ühinema, see oli meie Eesti asunikude sisemine arenemise-käik ühistöös. Selleks oleks meil tarwis olnud ühisel nõuul sihtisid üles seada, kuhu minna. Meil oli aga siin „täie auruga” edasi sõitmine ei tea kuhu.

Mõistlikumatest algatustest on Linda Hoiu- ja Laenu Ühisuse asutamine, mis alles 1913. a. awatakse. — Uute kooliõpetajate kohta peab ütleva wana-sõnaga: „Uus luud pühib puhtaks,” hakatus on hää, waimustus suur, nagu laulu selts „Koidula” juba teist korda kinnitusel. Kas sellele teisele kinnitusele endise saatus osaks ei saa? Edasi laulupidu asjus. Kawatsetaw 1913. a. Kaukasia wõi Suhhumi laulupidu toimekond ei ole siin koha pääl midagi ära teinud, pole suudetud — kolme kordse püüdmise pääle — kokkugi tulla aru pidama, mis ehk kuidas teha: *Laulud on walimata — pidu aeg määramata*. Isegi paljud suhhumlased wõi asunikud loewad ajalehest seda uudist, et siin pidada laulupidu toime pandama. „Pea tehtud pilla palla, kaua tehtud kaunikene” peab kõigi sarnaste ettewõtete kohta ütleva. Asja käik näitab, et Mustamere asunduste laulupidu Suhhumis mitte 1913. a. waid 1914 on. Wõiks seda pidu 30 a. eestlaste Mustamere rannale asumise mälestuseks ära pidada.

Edasi kirjutatakse: „Majanduse Ühisus töötab täies auras”, oleks soowitaw tasa ja targu sõita. Ei ole sellest küllalt, et umbes auru saab antud, waid laewa juhid peawad osawad ja praktilised olema, muidu wõib kõige halwemat juhtuda. Majanduse Ühisuse poodi läbi Suhumis on Eesti kauplus ettenägemata seisukorda langenud. Osal Ühisuse liikmetel oli nõuu endist Eesti meeste kauplust (Mihkelson ja Naaber) keset linna, turu ääres, kõige käidawamas kohas, ära wõtta. Nimetatud isikud oliwad wastutulelikud uuele ettewõttele, kuid nende poodi äraandmise tingimisi ei wõetud waewaks pikema kaalumise alla wõtta. Üüriti soowimata kohale, kõrwalisesse uulitsasse, kus seni ühtegi kaupluse kohta pole olnud, 4 a. pääle magasin, 800 rbl. aastas, kaupluse jaoks j. m. Wiimasel koosolekul detsembri-kuul tegi üleüldine koosolek mõistlikumate liikmete wastuseismisest hoolimata ühistöö eesmärgi wastu seiswa haleda otsuse, Ühisuse kauplusesse joowastawad joogid (решковый погребъ) sisse panna ja teiseks löödi see mõistlik otsus ümber: poole osamaksu suurusel liikmetele wõlga anda, nii et Ühisuse liige, kellel osamaks 25 rubla makstud, ühisuse poodist kopiku eest wõlga ei saa. Kõrtsisid ja würtspoodisid on Suhhumis rohkem kui tarwis ja Eesti Majanduse-Ühisus oleks wõinud omale parema eesmärgi ette seada. Kõige kurwem on see, et ühisuse asutajatest liikmetest pooled kaheldes tagasi löiwad, uusi sugugi juurde ei ole tulnud.

Kulud ühisuse poodi ülewälpidamisega tõusewad kuni wiie tuhandani aastas, aga tulud — neid pole näha, sest kaukaslased on isegi osawad ärimehed, kes käidawate kohtade pääle oma kauplused on sisse seadnud ja kaupa tihti wabriku hinnaga müüwad. Ei wõi neid ära keelda, kui nad oma mõtteid awaldawad — kes siisgi huwitusega Eesti Majanduse Ühisuse tegewust silmas

pidasiwad suurt wõistlust kartes — ja Majanduse Ühisuse tegewuse esimesi sammusid oskamataks peawad ja kõige halwemat ettekuulutawad.

Siisgi jõudu ja edu häädele ettewõtetele, edasi tasa ja targu agaruse ja osawusega, tõsise tööga, mitte uisapäisa täies aurus.

Suhumis, 8. jaan 1913

Ka asunik.